

de dore ori in sepmenea: Joi-a si
vîineca' ; era cindu va pretinde im-
punitatea materialelor, va sîi de trei sev
de patru ori in sepmenea.

Bulul de prenumeratiune,
pentru Austria:

intregu ..... 8 fl. v. a.
metate de anu ..... 4 fl. v. a.
laturi ..... 2 fl. v. a.
pentru Romania si strainetate:
intregu ..... 12 fl. v. a.
metate de anu ..... 6 fl. v. a.

ALBINA.

Prenumeratunii se fac la toti dd. corespondinti ai nostri, si de a dreptula la Redactione Stationsgasse Nr. 1, unde sunt sa se adresă si corespondintie, ce privesc Redactura, administratiunea seu speditură; căte vor fi nefrancate, nu se vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interes privat — se raspunde căte 7 cr. pe linie; repetările se fac cu pretiu scăzutu. Pretul timbrului căte 30 cr. pentru una data se antecipa.

Budapest, in 4/16 dec. n. 1873. Am anunțat la rondul nostru, că în următoarele săptămâni și crisele următoare din sepmenea pe domnii de la putere în Ungaria, se întreprindă revisiunea bugetului de stat pentru anul 1874. Lucrul s'a terminat în comisiune, ieri decurge cu mare intenție deschisă în Casa. Dar — dorere, rezultă pre langa totă bună intenție a autorității comisiunii, precum dorești și a mai mulți deputați, totu nu este fătul mangaiatoriu!

Ce e dreptu, s'a redus — cu mai multe miliuni rubricile speselor preluate, și astăzi ar fi unu căscigu; dar însă, într-o altă parte, mai în asemenea măsură a statutului a se reduce și rubricile venite preliminare. Si astăzi în resumatul general, după totă reducerea — éta cum să fi cu acelu buget revedutu.

Deficitul pe 1874 ramane 627,320 fl.

Catra acăstă însă mai e de acoperire a detoria flotante, facuta în anul anterior, și de asemenea restele de credituri de pe acestu anu, impreuna în su-

de: 30.709,175 fl.

Astfelui avendu a se face îngrijirea o acoperire în totale de 336,495 fl. v. a. adeca multă mai multă, de cătu imprumutul celu nou să dea spre dispusea guvernului nostru în acesta-si timpu, fiindu-imprumutu — de 153 miliuni — plătit pentru cinci ani, și astăzi dădu-se dintr'insulă pe unu anu abia peste 30 de miliuni.

De aci este — marea îngrijire, ce nu tiene cuprinsi pe cei mai pricepu și mai seriosi dela guvern, și caru pre langa aceea că, cu ne-adormita mintia — lucra la o reductiune multă însemnată a bugetului, paralelu cu acela a se ocupă și de ideia unui nou imprumut, inca de acumă, pentru anul anterior.

Budapest, in 15 dec. n. 1873, Rar lucru este, cindu noi ne ocupămu săriile si intemplierile — dulcei noastre

Romanie, astăzise „libere”; — nu că nu ne le mustariu, nu ni-ar impiedecă sistematic interesul acelea, — oh Domne bunule, dar să minte progresulu, cultura, dezvoltarea națională — din căci, casi din colo.

Multu ne prinde mirare, cum unu guvern patrioticu, pote să credea si să invocă atestatele strainilor, despre starea tierei i portarea sa, er multimesa de vaierări si lansori, ce se redica de prin totă partile lor, chiar datele positive ce are la mana expre — finantile reale, instructiunea publică — miserabile, chiar justiția — in trista deconia, — le desconsidera!

Totusi căte o data, cindu vedem căta retacire si sinamagire pré grăsa, nu potem să nu ni redicăvă si noi, reflectandu pe frati ce — par că mergu cu ochii legati, oblu spre preparte, ca să bage de séma, că — merge reu. Din asemenea cugetu fratiesc cauta să inserămu o asemenea reflexiune și astă data.

Cu ocazia desbaterei in Cameră de deputaților a supra proiectului de Respunsum la cuventul de tronu, du min. de esterne V. Boerescu, vrendu a combate pre dd. M. Cogălniceanu si Nicol. Ionescu, caru au trasu la indoieala, că relațiile cu poterile straine ar fi din cele mai satisfactorie, — s'a servit de urmatorul argumentu:

„Cumca relațiile noastre cu poterile straine sunt satisfactorie, este afirmarea guvernului, conforma adeverului, — si nu avem de cătu a ne felicită de acestu adeveru.”

„Este fără adeverat, că poterile straine nu au arăstat fără mare buna vointia si multă incredere în starea de astăzi a României. Si cindu acăstă stima si incredere există, relațiile — nu potu fi de cătu satisfactorie.

„Si — scăti care este cauza acestei stimi, a acestei incredieri, de care România se bucură în strainetate? — Este — stabilitatea, de care se bucură multă de trei ani.”

Pentru bunul Ddieu! Apelăm la consientia de român a lui Boerescu; pună mană pe anima-si asculte voca de aceleia, iată într'ajutoriu experienta vechia si mai nouă, si — cutedie a afirmă, că — Romania si Romanismul, în strainetatea de care e vorba, adeca in Austro-Ungaria, Prussia si Turcia — se bucură de simpatia si buna-vointia!

Că dorești am avea același simpatia si buna-vointia măcar numai cătu e unu grăunte

gumente, măcar cătu de poternice si eloçinti facia de conspirație si interesele particulaři ale cilei de la putere — nemicu, dar chiar nemicu nu se poate ajunge intru interesulu comunu alu tierelor si poporului, — a. parasită campulu constituției false, si s'a pus a combate reul pre campulu multupucinu mai largu si mai liberu alu publicitatei!

Dar — am mai spus si arestatu inca la data, stimabilei „Presse,” la o asemenea casină, că — tocmai din aceea apariciune, umca strainii, principialmente contrari ai romanismului, ne lauda si ni descoperu plăsarea loru pentru portarea noastră, urma evidentimente că — mergeam spre reu, că — ne porțim reu pentru adeveratul interesu alu nostru!

Au nu vede dlu Boerescu, si intregu guvernul de azi din România, ce urmări a fiu p. e. Ungaria, după o stabilitate de sieptă ei, laudata si redicăta pana la alu spetea ceriu — juru imprejurul în strainetate?

Vai si er vai! Dar de ce să ne facem din orbi si neprincipiori, cindu ochi avem, ar si minte ni-a datu Ddieu! — Destinate domnilor si fratilor, pana nu e prea tardi!! —

Budapest, in 3/15. dec. 1873.

Să ni însemnăm bine o intemplare mai mare in politica; căci ea — mane-poimane potu să ni fie de argumentu in luptele noastre.

Este scătu că, dd. centralisti-constituționali, moderni, căruor adeca să datu — din căci si din colo — poterea discretiunaria in mani, si caru prin acăstă, folosindu-se de totă mediulice licite si nelicite, pururi si scătu face majoritate in dietele — atâtul de centrali, cătu si cele provinciali, — este scătu că, condamna ca unu ce neconstituitionalu si chiar absurd — passivitatea minoritatilor, adeca tactică naționalilor federați si opusei, prin carea ei, vediendu-se cu forță si insigilarea redusi in reprezentantele legislative si convingendu-se, că cu ar-

Este — cătu se poate de — miserabile, scandalosa si ridiculoasă, dar — tocmai pentru acăstă si interesante, istoria adunarei, convocate de I. Axente Severu, pe diu'a de 30 noemvre la Alba-Iulia, spre scopul de a vota o adresa si a tramite o deputație gratulatioră către MSA, Imperatorele, la ocazia serbării iubileului.

Se povestesc acăstă istoria in mod autenticu, intr'o corespondintă din Alba-Iulia, in „Gazeta Trans.” nr. 91, sub titululu: „Conferinta oprita, permisa si — dissoluta.” Aceste trei cuvinte o si caracterisidă deplinu.

FOISIÓRA.

Descooperiri mari.

(A XI. poveste populară română.)

riesiulu cu ochiu in frunte.

I.

A fost odata unu omu, si a avutu trei ovi si o turma mare de oi, si si-a tramsu ovi cu oile la campu să le pasca, si cindu se plesca feitorii, tată li-a disu: „Mei! să punu ceva, si să me ascultati. Daca veți aude cineva năpte, să nu-i respundeti, căci e fru de voi.”

„Bine”, disera feitorii, si s'a dusu cu mă, si o paseara diu'a si năpte pre campu mă padure.

Abia trecu cătu-va timpu, si era se audi unu glasul poternicu strigandu: „Mei!“

Cel mai teneru disse: Aid' să-i respundem! era celu mai mare i grăi: „Au nu-ti să-mi minte de aceea ce ni-a spusu tatalu mă, că daca ne striga cineva năpte, să ne respundem!“ Si la aceste vorbe tacura trei.

Abia trecu cătu-va timpu, si era se audi unu poternicu: „Mei feitor!“

Cel mai teneru disse a două ora: „Aid' ne respundem!“ Si atunci celu medilociu cindu-i a minte de svatulu tatalui loru, cindu-se respunda.

Mai trecu cătu-va timpu, si se audi a trei-a óra glasulu poternicu; „Mei feitor!“ si celu mai micu i respunse: „Eca-ne! aci suntemu!“

Atunci omulu cu glasulu poternicu delocu grabi la ei, si li se areta la focu unu riesiulu cu ochiu in frunte, si li poruncu: „Alegeti-mi berbecele celu mai mare si mai grasu, si frigeti-lu, căci am fome!“

Feitorii, cindu-lu vediura, se spariră, si acuma pricepura svatulu tatalui loru, si tremurandu de frica, i-au făptu berbecele celu mai bunu.

Riesiulu se asiedia diosu langa focu, ca să manance, si feitorii nici nu bagara săma pana ce riesiulu să inghiți berbecele.

Riesiulu atunci se scătu, si li poruncu: „Adunati turmă si o menață după mine!“

Feitorii elatinara din capete, si disera celu mai micu: „Vedi ce ni-ai facutu!“ si apoi sculandu-se menara turmă după riesiulu, carele mergea in curtile sale.

Curțile erau incungurate cu ziduri mari, feitorii bagara turmă înaintru, era riesiulu inchise pôrtă, si o incuiță cu unu lacatu cătu capulu de mare, si li disse: „Lasă turmă si veniti după mine!“ Si riesiulu intră in casa, era cei trei frati intrara după elu.

II.

Cindu intrara in chilia, fratele celu mai mare dede „buna-sără“, era riesiulu respus: „bunu vei fi tu astă săra de cina!“

Dupa aceea celu medilociu disse: „buna-sără“, era riesiulu i respus: „bunu vei fi tu mane-sără de cina.“ In urma si celu mai micu dede „buna-sără“, era riesiulu i respus: „bunu vei fi tu poimane săra de cina!“

Feitorii pecurari priviră inficosiati mulu la altulu, si se vedeau inchisi in curtile riesiului.

Riesiulu atunci faci unu focu mare, juse o caldare mare cu apa pre focu, si li poruncu: „eu me punu să me culcu, dar voi să me sculati, cindu va ferbe apă?“

Focul ardea, apă ferbea, si frati peleară sculară pe riesiulu. Acestă de locu juse mană pe celu mai mare, si luandu-lu de picioare, i sparse capulu de păreti, apoi luiruncă in apa, lu-ferse si l'u manchă.

In alta di, riesiulu era puse caldarea cu apa pre focu, li poruncu ca să-lu scăle cindu-vea ferbe apă, si cindu-să sculatu, a fertu pe celu medilociu, si l'a mancat.

Celu mai micu afandu pre acolo o cratita (herbeica,) luă unsore de pre apă, in carea s'a fertu frati lui, o bagă in cratita, si o ascunse.

A treia di, pre la chindia, riesiulu era puse caldarea cu apa pre focu, si-i poruncu, ca să-lu scăle cindu va ferbe apă.

„Bine!“ respunse elu, si cindu vediū că riesiulu a adormit, puse cratita cu unsore pre focu, si cindu unsore frigea mai tare, luă cratita de törta si turnă unsore

in ochiul din mediul fruntii uriesiului, si-l orbă de totu.

Riesiulu se tredă, si ca turbatul sări că să-lu prinda.

III.

Riesiulu cu manile intinse pipaș după feitoru, dar acăstă se retragea din naintea lui, si avendu nuci in glugă dela cabanitia, le aruncă indreptului riesiului, ca să eréda, că e la spatele lui, si acăstă se aruncă in aceea parte, si nepotendu-lu prinde, urlă de necasu, de se cutremurau paretii.

Prin acăstă violență, feitorulu strabatuse pan la usia, si esindu aruncă de nou nuci in prejma usiei, era riesiulu grăbi catre usia si nepotendu pune mană pre elu, de mania scosă usia din tieteni, si est in curte.

Riesiulu ciuliă, că dorești lu-va audi, era tenerulu, de frica, nu cutesă nici să resufle, ca nu cumva să-i semta locul si să se arunce asupra lui, — dar riesiulu nu poate să-lu simta, pentru că oile balaiu.

Riesiulu se cugetă atunci, că să slobodă turmă din curte, căci astfelui va pune mană pe feitoru, — si descurându lacatul de pe pôrtă, pipa dia după dia, si slobodi dia după dia afară, standu in medilocul pôrtăi.

Tenerulu vediendu acăstă, affă cugetului riesiului si taia berbecele cu bitiele cele mai mari, se imbracă in pelea de berbeci, si amblându in patru picioare să bagă intra oia si asia ajunse să elu la pôrtă, si riesiulu pipa-

ace, considerandu, că năoa romanilor din Transilvania ne lipsește cu totul o școală secundară de fete, și acele copile, care nu să-si insușească o cultură mai amplă, nu sunt constrinse să cerceteze școale străine, și sunt adesea espuse pericolului de a se străină de religiunea și limbă maternă, considerându în fine, că numai prin crescere instruirea mai ratională și mai îngrădită a lui femeiescă se poate redică nămul românescă la deplina conșientia de sine etc.

Adunarea aceasta generală să decidă: a dă la langa subvențiunea acordată pana acumă unei a IV-a de fete din Brasovu, încă sumă totală de 400 fl. v. a. cu scopul, ca cu ajutorul acestor nouă subvenții să se înfințeze cu începutul anului scolar 1874/5, său sădă posibil chiar cu începutul semestrii al anului scolastic curent, a 5-a clasa de copile la școală normală (primaria) de fete în Brasovu." — În privința intocmirei clasei, precum și în privința planului învățământului și a drepturilor Reuniunii de această clasă, Reuniunea să intre în extractare cu onoare a forță a școlelor centrale române din Brasovu, care — nu este indoielă, să va contribui din parte-să, ca această școală să organizeze în modul celu mai corespunzător. — Adunarea generală aprobandu-motivul adus de comitetul priimese unanumătă placere propunerea, resp. proiectul înstinderea sa.

In fine comitetul celu vechiu, multu-mindu pentru increderea acordată, și depune mandatul și conformu §-lui 11, propune legerea unui comitet nou pe urmatorii trei ani 1873/4, 1874/5, 1875/6. După ce în son-ru §-lui 13, se comunica adunării generale însemnarea membrilor reunii cu drept de votare, se denumește comisună de 3 pre conducrea alegerii, în persoanele domino: Maria de Pruncu, Victoria C. Juga și Polissenă N. Popu. Facându-se biletările de votare și scrutinandu-se rezultă ca membre ale comitetului nou: drele. Maria G. Davidu, Maria Ciurcu, Maria Secareanu, Haret Stănescu, Elena G. Ioanu, Sevastia Mureșianu, Elena Stăru, Polissenă N. Popu, Victoria C. Juga, Maria de Pruncu, Efrosina D. Ciofleciu și Ele- B. Buiulescu.

Comitetul acesta se constituie în data prezentei adunării generale, alegându-să în unanimitate de presedinte pe d-na Maria G. Davidu, de cassierită pe d-na Maria Secareanu, și de secretariu pe Dr. I. Mesiotă.

Candidatură Generalului Traianu Doda, în Caransebesiu.

Publicărău în nărul precedente o corespondință sumară, ce ni venise în prima parte unui amic al nostru, despre

candidatiunea și programă ilustrului nostru domnului ginerariu Traianu Doda. Nam astăzi, că nu poate primi candidatură partidei cunoscute, dar nici nu se poate ascunde, cumătă guvernamentală. Prin urmare provoca pe cei în liniamintele generali, {programă cum se defacă, să se declară: de către s-au infacișat acțiunile deosebite, nu poate să ne multipliemă ca partida de guvernamentale, ori numai să liniscească; de aceea cu bucuria primiră, ca simpli alegatori ai cercului? de către dorește a două diu altu reportu mai detaliat, despre voi a-lu candidat pe densulu ca candidatul alu carele nu se spune, că este deplin și autentic partidei guvernamentale, său ca candidatul să despre carele noi, desigur elu nu stă de felit alu poporului?}

in contradicție cu reportul amicului nostru din nărul trecut, — după unele lameniri mai multe decăzute, precum să așteptăm în nărul chiare și detaliate, și mai vertosu după precedentă; și de asemenea d. Ign. Paulovicu, spicăriile expuse — a) în privința postula-capulu notoriu alu deákistilor din părtele loru naționale; b) despăgubirea, cumătă Caransebesiu și presedintele comitetului candidatului de felu nu apartine partidei deákianu de acțiune pentru cerculu electoral Deák, sau celei guvernamentale, ci partidei ralu, — a declară, că desigur că poporului, ceea-ce pentru noi este identic alegatori se tienu de diferite partide politice cu — „națională-opozitinală,” — după acestea și a nume de cea guvernamentală și cea națională-lameniri, cu susținut linisită credem a potențială, ei totusi nu se află adunati aci ca pară consideră pre ilustrul d. candidat, candidata, ci ca simpli alegatori, cari ar dorî să datu în numele a 6400 de alegatori romani, aude programă dlu Generalu.

de partener, de sociu luptătoriu alu nostru, pe terenul politicu.

Dlu Generalu — de nouă ceră responsu-

respiciat: daca adunarea îmbătă candida-

Postulatele naționale ale dlu candidat, tură din partea partidei guvernamentale, său a

sunt identice cu ale noastre; dar acele — nici poporului?

dintră partita magiara nu se potu aperă, căci

Adunarea respuse în unanimitate

nici ună nu le recunoște și primește în ca-

rariu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

stării noastre:

Astfelui fiindu, și tienomu de detin-

ția, măcar că multe sunt repetiții, — Imperatului și Regelui; despre ce nu permite

ă publică în întregu cuprinsulu seu nouu re-

portu despre acăta candidatiune și programă

2. Că va aperă integritatea patriei co-

mune, carea a aperat' ei pan' acuma.

A fost — în 26 noiembrie 8 decembrie la

3. In dieta va sprințini pe regim, ori

unde acesta va lucra întru interesul popo-

relor, dar i va face opusetiune ori candu va

besiu, se adunaseră multime de alegatori și lucră din contra.

invită pre dlu ginerariu Traianu Doda, ca

4. Pactul de impacatinne, încheiatu

să vina în medilocul loru, să-si desfășure la 1867 între Austria și Ungaria, lu-recu-

credințele politice și să primește candidatură nouă

drulu programei sale. Astfelui și dlu gine-

ralu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

stării noastre:

Astfelui fiindu, și tienomu de detin-

ția, măcar că multe sunt repetiții, — Imperatului și Regelui; despre ce nu permite

ă publică în întregu cuprinsulu seu nouu re-

portu despre acăta candidatiune și programă

2. Că va aperă integritatea patriei co-

mune, carea a aperat' ei pan' acuma.

A fost — în 26 noiembrie 8 decembrie la

3. In dieta va sprințini pe regim, ori

unde acesta va lucra întru interesul popo-

relor, dar i va face opusetiune ori candu va

besiu, se adunaseră multime de alegatori și lucră din contra.

invită pre dlu ginerariu Traianu Doda, ca

4. Pactul de impacatinne, încheiatu

să vina în medilocul loru, să-si desfășure la 1867 între Austria și Ungaria, lu-recu-

credințele politice și să primește candidatură nouă

drulu programei sale. Astfelui și dlu gine-

ralu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

stării noastre:

Astfelui fiindu, și tienomu de detin-

ția, măcar că multe sunt repetiții, — Imperatului și Regelui; despre ce nu permite

ă publică în întregu cuprinsulu seu nouu re-

portu despre acăta candidatiune și programă

2. Că va aperă integritatea patriei co-

mune, carea a aperat' ei pan' acuma.

A fost — în 26 noiembrie 8 decembrie la

3. In dieta va sprințini pe regim, ori

unde acesta va lucra întru interesul popo-

relor, dar i va face opusetiune ori candu va

besiu, se adunaseră multime de alegatori și lucră din contra.

invită pre dlu ginerariu Traianu Doda, ca

4. Pactul de impacatinne, încheiatu

să vina în medilocul loru, să-si desfășure la 1867 între Austria și Ungaria, lu-recu-

credințele politice și să primește candidatură nouă

drulu programei sale. Astfelui și dlu gine-

ralu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

stării noastre:

Astfelui fiindu, și tienomu de detin-

ția, măcar că multe sunt repetiții, — Imperatului și Regelui; despre ce nu permite

ă publică în întregu cuprinsulu seu nouu re-

portu despre acăta candidatiune și programă

2. Că va aperă integritatea patriei co-

mune, carea a aperat' ei pan' acuma.

A fost — în 26 noiembrie 8 decembrie la

3. In dieta va sprințini pe regim, ori

unde acesta va lucra întru interesul popo-

relor, dar i va face opusetiune ori candu va

besiu, se adunaseră multime de alegatori și lucră din contra.

invită pre dlu ginerariu Traianu Doda, ca

4. Pactul de impacatinne, încheiatu

să vina în medilocul loru, să-si desfășure la 1867 între Austria și Ungaria, lu-recu-

credințele politice și să primește candidatură nouă

drulu programei sale. Astfelui și dlu gine-

ralu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

stării noastre:

Astfelui fiindu, și tienomu de detin-

ția, măcar că multe sunt repetiții, — Imperatului și Regelui; despre ce nu permite

ă publică în întregu cuprinsulu seu nouu re-

portu despre acăta candidatiune și programă

2. Că va aperă integritatea patriei co-

mune, carea a aperat' ei pan' acuma.

A fost — în 26 noiembrie 8 decembrie la

3. In dieta va sprințini pe regim, ori

unde acesta va lucra întru interesul popo-

relor, dar i va face opusetiune ori candu va

besiu, se adunaseră multime de alegatori și lucră din contra.

invită pre dlu ginerariu Traianu Doda, ca

4. Pactul de impacatinne, încheiatu

să vina în medilocul loru, să-si desfășure la 1867 între Austria și Ungaria, lu-recu-

credințele politice și să primește candidatură nouă

drulu programei sale. Astfelui și dlu gine-

ralu Doda, ca romanu seriosu și onorabilu,

Atunci dlu Generalu declară, că sub

nu va potă să se asiedie decătu acolo, unde acăta expresa condiție, primește candidatu-

— după aceea logica și morală — ne aflăm r'a. Apoi pasi a-si desfășură programă în

poporului, alu partiilei naționale a poporului; apoi — măcar ce să eugete și ori ce felii de ilușiuni să-si facă domnii maghiari de la putere!

In acăsta deplina convicțiune, noi încheiamu urandu: să trăiescă candidatul de deputat național al nostru — Traianu Doda! —

ROMANIA.

București, 30 noiembrie 1873.

Domnule Redactore!

Nici odată nu am asteptat cu atâtă curiositate mesagiul domnescu, indatinat la deschiderea corporilor legiuitorie, ca chiar în anul acesta: Lucru pră naturale, pentru că nici odată potea nu să facutu atâtă sgomotu în presă și în cercuri private asupra unei cestiuni vitale, precum este cestiuna independenției tierii noastre.

Diariele oficiali și oficiose ale noastre, atâtă de multă avortită în acăsta costiune, laudându cu mare focu politică austro-ungurescă și propagandă predarea intereseelor materiali ale tierii noastre, prin junctiunile căilor ferate ale noastre, precum le dorescă acăsta politică, — incătu omulu superficial cugetatoriu ar fi trebuit să crede, că acum suntemu aprópe de a ajunge culmea fericirei în tier'a noastră, prin ajutoriul drăguțiloru de ei vecini némtio-maghiari ai nostri.

Ei bine, dar la 15 ale curenței veni cuventul Domnitorului către tiéra, și elu ni spuse multe și frumose lucruri, în a căroru desbatere nu voiu a me demite acum, în amentită cestiune insa ne lasă în perplesitate, facendu-ne acum curiosi a sci: ce șre este caușa, că după atâtă sgomotu pre tōte pările pre tōte carările, tocmai candu ar fi să fia timpul — nu se pomenesc nimică?!

Ei dar ce să vedi! candu lumea să-batea mai tare capulu, a afă căușa, éta că vine „Romanulu“ dela 24 noiembrie, și ni spune că, la Viena și Budapesta s'au schimbat lucrurile, și că — politică austro-ungurescă nu a tientită aiură, decătu a ne amagi si a ne face să dămu vrabi'a din mana pentru prepelel'i după casa!

Éta dara, că este dréptă assertiunea, ce o am cettu de atâtea ori în diurnalul Dvóstra, că drepturi căsciga numai acel'a, carele prin activitatea sa le scia merită; ér acel'a carele ascépta că s-e i vina tōte „mura in gura“, fară luptă și ostenela, se vede totudeuna inselatu, și candu crede că căscigatu, atunci se pomenesc, că n'are nimic.

Tier'a noastră va trebui să-si căscige în dependenția sea, dar acăsta independenția nu mai atunci va fi sigura și durabile, candu ea nu va veni dela inselatorii tradițiunali ai tieriloru si popóraloru; ci candu noi insine prin activitatea noastră, prin desvoltare noastră națională internă și esterna — ni o vomu scî procură. Acăstă este dar directiunea, ce trebuie să o iè tier'a noastră, să o iè Guvernul nostru în cestiunea atâtă de multă desbatuta — a nedependenției. Lectiunea ce o primi guvernul nostru prin recel'a și chiar refusul, ce se dice, că a intempinatu în Viena, acolo unde tocmai și punea tōte sperantile, credem, că dora nu va fi perduta în vanu! In scurtu voiu să Vi spunu, că — Dupa în degetatiunile din „Romanulu“, dlu Andrásy facia de cestiunea nedependenției, în momentul din urma să-a arătat eu totulu străinu, și — de aci să splica — total'a tacere a cuventului de tronu despre junctiuni. Dómne ajuta! —

Lamurire și — apel!

Domnei Maria Ratiu, presedinte societății de lectura a femeilor romane în Turda.

Sci, Domn'a mea, că pre la anii 1864—5, dacă mi mai aducu bine aminte, dómnele: Carolina Mureșanu, Maria Ratiu, Ecaterina Ratiu, Iuliana Sialutiu, Susana Ratiu, Gracia Micusianu, Iulia Baritiu, Susana Medanu, Clara Groze, Rosalia Ratiu, nasc. Oláh, Anna Campeanu, și eu cea subscrisa, ni-am ingagiato concursulu nostru la anumite întreprinderi, alu căroru scopu a fostu — de una parte filantropicu, ér de alta:

mantarea noastră în cultur'a națională, prin lectura și conversare.

Nu ne potem maguli, ce e dreptu, că am fi produsu lucruri ne-asteptate, dar după impregiurări, după medilócele noastre spirituale și materiali modeste, și — multumita Domnului Antonelli, pre atunci protopopu în Turda, carele prin conosentulu seu zelu inca vîtati cu numele toti intelligentii romani din ni-a statu în ajutoriu, — ostenelele noastre au Turda, fară distinctiune, că cineva este său avutu totusi ce-va rezultatu, precum special nu membra, este barbatu său femeia. Vei fi minte: *unu micu ajutoriu, datu juristilor ro-observatu, Dómna mea,* în acăsta adunare de mani din Sibiu, și — *na mica biblioteca dela 30 noiembrie, că indată ce'am vediutu pre unii barbati, forte maturi și seriosi amestecă*

candu-se cu violintă, — ea să cum ar fi fostu vorba de unu assaltu in contra inamicului! — buna, mai inteléptă conducere a sa, Te-a înafacerile societății noastre, trei membre, înlesu pre DTa de presiedinte, — a remasă tre cari să eu, am para situ numai decătu adu mai multi ani in ne-activitate; ba, dacă nu narea, remanendu, afară de cétă neocompetență fi acusata de modestia falsă, asi marturii chiar, că eu am desvoltat celu mai pu-

cinu zelu pentru ajungerea scopului societă-

tii; cea-co voiescu insa să constatu este, că sciu; dar atâtă trebue să constatu, că: moio-

societatea noastră, de-si a fostu inertă tempu rilatea membrelor fundu absentă, DTa trebuid

forte indelungatu, essiste totusi dimpreuna cu numai de cătu să redici adunarea.

Dupa acestea, revin acuma la meritulu

lucrului.

Mai antau însemnu, că daca in calitatea prespunendu chiar, că numai dōue membre ar tiené la societate, ea ar essiste inca si

fost său nu — *vinovata*, despre acăstă nu-

insusă, prin ori-ce deductiune logice său tap-

tece, cea-ce este a societății si respectivmente

a membrelor sale.

Ce ati facutu apoi acolo, nu vréu să

potendu-se negă de catra nime, permite-mi

Domn'a mea, să me abatu pucinu dela obiectu.

Cam la medilocul lui augustu anului curent, una juna Damea romana din Turda intr'una „epistola deschisă“, publicata în ceteva diurnale si subsemnata cu anonimulu „O membra“, — de-si Domn'a sa nici a fostu, nici este membra a societății noastre, nu numai că avu intenționea de a mi sterni activitatea, ci totu o data mi atacă in unu modu,

pucinu deliciu, chiar onoreu, dandu a se

princepe, că asi fi intrebuita veniturele

societății in folosulu meu propriu, si descar-

candu a supr'a mea inca si alte insulte per-

sonali multu mai grosolane, decătu s'ar fi

potutu asteptă de la delicateția unei anime

atâtă de fragede si de innocentii!

Ca membra a societății, sentindu-me atacata in onoreu mea, marturisescu, că am asteptat cu mare neastemperu trei septembra lungi, ca să convoci adunarea membrilor, pentru ca să corcetămă si constatămă adeverulu! Durere insa, DTa n'ai facutu acăstă!!

Asi, după nemiscarea DTale, ne mai potendu eu așteptă, Te-am rogat de-adrep-

tu să convoci adunarea membrilor, pentru

ca să me justificu.

In urm'a rogării mele, prin circularu emisa sub 9 sept. ai conchiamatu membrele societății pre 11 sept. dar — nu sciu din ce

causa chiar DTa nu Te-ai infacișiatu la acăsta

adunare.

Cu tōte, majoritatoa membrilor fiindu de facia, adunarea s-a tienutu si, dupe delibera-

re asupra obiectelor puse la ordinea di-

lei, s'a adusu conclusu, că inse-si membrele

primescu sarcin'a de a respunde sub numele lor la incriminatunile indreptate contra mea.

Responsulu s'a facutu conformu conclu-

sul si, mi se pare, mai antau Ti s'a pre-

sentatul DTale; DTa insa obiectandu, că ai

lipsit din adunare, n'ai voftu a-lu subscrise.

A fostu portatul apoi la celealte membre;

dar — afară de dōue, altă n'a mai voftu a

subscrise, căci unu „insuratielv“, tramsu nu

sciu de cine, amblase mai nainte cu ordinul

„să nu subscrive.“

Se intielege, că responsulu cestiunatu s'a publicat apoi in diurnale numai cu sub-

semnăturile a doue membre.

Dupa acestu responsulu, a aparutu in publicitate de la aceea-si juna dama ne membra, una replica plina de rancore si malitia, unde esci rogata DTa, să binevoiesci a conchiamă pre tota inteliginită romana din Turda, ca să se consulte si să decida asupra sortii societății noastre de lectura, si să nu pregeți eu a me prezenta si justifică in acea adunare.

Despreținindu acăsta replica, am tacutu

am asteptat să vedu: ce va să mai urpedie.

Si intr'adeveru, DTa te-ai să grabitu a conchiamă pre 9 nov. una adunare de membre si nemembre; era dintr'unu circulariu, misu in 27 nov. am vediutu, că una alta altă Antonelli, pre atunci protopopu in Turda, carele prin conosentulu seu zelu inca vîtati cu numele toti intelligentii romani din ni-a statu in ajutoriu, — ostenelele noastre au Turda, fară distinctiune, că cineva este său avutu totusi ce-va rezultatu, precum special nu membra, este barbatu său femeia. Vei fi minte: *unu micu ajutoriu, datu juristilor ro-observatu, Dómna mea,* în acăsta adunare de mani din Sibiu, și — *na mica biblioteca dela 30 noiembrie, că indată ce'am vediutu pre unii barbati, forte maturi si seriosi amestecă*

candu-se cu violintă, — ea să cum ar fi fostu vorba de unu assaltu in contra inamicului! —

buna, mai inteléptă conducere a sa, Te-a înafacerile societății noastre, trei membre, înlesu pre DTa de presiedinte, — a remasă tre cari să eu, am para situ numai decătu adu mai multi ani in ne-activitate; ba, dacă nu narea, remanendu, afară de cétă neocompetență fi acusata de modestia falsă, asi marturii chiar, că eu am desvoltat celu mai pu-

cinu zelu pentru ajungerea scopului societă-

tii; cea-co voiescu insa să constatu este, că sciu; dar atâtă trebue să constatu, că: moio-

societatea noastră, de-si a fostu inertă tempu rilatea membrelor fundu absentă, DTa trebuid

forte indelungatu, essiste totusi dimpreuna cu numai de cătu să redici adunarea.

Dupa acestea, revin acuma la meritulu

lucrului.

Mai antau însemnu, că daca in calitatea

prespunendu chiar, că numai dōue membre

ar tiené la societate, ea ar essiste inca si

fost său nu — *vinovata*, despre acăstă nu-

mai membrele societății sunt in dreptu —

competență, si in casu de lipsa chiar si

detorie a se pronunciă. Judecat'a loru apoi

pote fi apelata la forul publicu.

Si asiă credu, Domn'a mea, că am

ajunsu acolo, unde ajutata mai lesu si de

bunavointă si de sinceritatea DTale, problemă se va poté deslegă fara mare greutate.

Deci, Domna Presiedinte, cunoscendu-Ti

nobleti' a animei, ca membra a societății vinu

cu deplina incredere in impartialitatea DTale,

si cu totu respectul Te rogn, să binevoiesci

a-mi dă unu responsu pozitiv si respicatu la fie-

carea din următoarele intrebări:

1. De la 1864/5, pana in timpul de

facia, cătă adunari ale societății noastre de

lectura ai conchiamatu DTa?

2. De cătă ori si candu — nu m'am pre-

sentat eu in acele adunari?

3. Cu ce dreptu si pe cine ai conchiamatul

DTa la adunările societății de la 9 si 30 no-

vember a. c.?

4. Candu s'a dissolvat, daca s'a dissolv-

at — societatea noastră de lectura, si —

ori s'a dissolvat, ori nu s'a dissolvat, — a

cei este proprietatea bibliotecii? si prin ur-

mare — cine are dreptul a dispune de ea?

5. Adeveratu este șre, Dómna Presie-

ntă!

— Mindenről lemondtam; semmi since ná-

lam! adeca: „Am renunciatu la tōte; la mine

n se mai afia nemicu.“

Asteptandu binevoitorulu DTale re-

spunsu si rogandu-Te se binevoiesci a primi

expresiunea naltei mele stime, me subsemnă-

re.

A DTale devotata

Emilia Ratiu, m. p.

Turda, in 6 dec. 1873.